

ПРОБЛЕМА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НАВЧАННЯ УЧНІВ

Олександра СОКОЛЮК

Використання інформаційно-комунікаційних технологій в системі освіти змінює дидактичні засоби, методи і форми навчання, впливає на педагогічні технології, тим самим перетворюючи традиційне освітнє середовище в якісно нове – інформаційно-освітнє середовище (ІОС). У зв'язку з цим в педагогічній науці й практиці постає низка актуальних проблем, пов'язаних із широким упровадженням і використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освіті. Однією з таких проблем є оцінювання якості, ефективності впровадження методичних систем, побудованих на основі використання ІКТ, і, зокрема, інформаційно-освітніх середовищ навчання учнів.

Існують різні підходи до визначення інформаційно-освітнього середовища навчання та проблемам його організації. У дослідженні [3] було проведено аналіз різних трактувань ІОС навчання учнів.

Інформаційно-освітнє середовище навчання будемо визначати як педагогічну систему, сформовану на основі різноманітних інформаційних освітніх ресурсів, комп'ютерних засобів навчання, сучасних засобів комунікації, ІКТ й педагогічних технологій і направлених на формування творчої, інтелектуально і соціально розвиненої особистості. Якість такого середовища «може визначатися його здатністю забезпечувати всім суб'єктам освітнього процесу систему можливостей, пов'язаних із задоволенням освітніх потреб і трансформацією цих потреб в життєві цінності, що актуалізує процес особистісного розвитку і саморозвитку» [1, 4-5]. Але не менш важливо, щоб ядро подібних ІОС формувалося не стихійно, а цілеспрямовано, за заздальгідь розробленими принципами, оскільки ефективність педагогічної системи визначається ступенем досягнення поставлених перед нею цілей.

Оскільки ІОС навчання визначається і як програмно-технічний комплекс і як педагогічна система, то в оцінці ефективності ІОС повинні враховуватися не

тільки інформаційно-програмно-технічні, а й педагогічні та організаційні аспекти. ІОС зможе забезпечувати якість результатів освіти тільки за умови ефективного використання ресурсів та інструментів, що входять до нього. В основі якості ІОС лежить ефективність використання ІКТ.

Коли постає питання про вимірювання ефективності використання ІКТ в освіті, необхідно визначитися, яку ефективність слід розглядати: ефективність використання ІКТ (наприклад, електронних освітніх ресурсів) в навчальному процесі; ефективність навчального процесу з використанням ІКТ чи ефективність навчально-пізнавальної діяльності учнів з використанням засобів ІКТ [2].

Традиційними для вітчизняної освіти залишаються такі методи оцінки використання ІКТ як збір кількісних показників і статистичних даних (доступність обладнання, інтенсивність його використання та ін.). В основному це дані Державного комітету статистики України та дані моніторингових досліджень освітньої галузі Міністерства освіти і науки України.

Але оцінка при цьому не спрямована на визначення зв'язку використання ІКТ з освітніми результатами учнів.

Шляхом аналізу закономірностей у розвитку систем оцінювання навчальної діяльності у роботі [4] досліджено проблему формування нових підходів у оцінюванні результатів освітнього процесу. Було враховано використання індивідуальних засобів контролю навчальної діяльності, засобів коригування та відповідного інформаційно-педагогічного управління, що доступні у сучасному інформаційно-освітньому середовищі і базуються на інформаційно-комунікаційних технологіях й засобах і технологіях інформаційно-комунікаційних мереж.

Сучасна ІОС навчання, надаючи учням різноманітні технологічні інструменти, створює умови як для реальної, так і для продуктивної віртуальної навчальної взаємодії. У [2] запропоновано рівні інтеграції інформаційно-комунікаційних і педагогічних технологій при здійсненні учнями навчально-пізнавальної діяльності з використанням ІКТ. Чим вище рівень інтеграції

педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій, тим ширші можливості надаються учням для «формування і розвитку інтегрованого персонального пізнавального стилю» [2, 110], що, як наслідок, сприяє підвищенню ефективності навчально-пізнавальної діяльності з використанням ІКТ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бордовская Н.В. Вызовы времени и новые модели развивающей образовательной среды / Н.В. Бордовская // Человек и образование. – 2013. – № 2 (35). – С.4-11.
2. Корчажкина О. М. К оценке эффективности учебно-познавательной деятельности учащихся с использованием информационных технологий / О. М. Корчажкина // Информатика и ее применение. – 2015. – № 1 (9). – С. 106–117.
3. Соколюк О.М. Особливості формування інформаційно-комунікаційного середовища навчання фізики / О.М. Соколюк // Наукові записки. – Випуск 9. – Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Частина 1. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка. 2016 – с.264, С. 166-173.
4. Соколюк О.М. Проблема оцінювання результатів освітнього процесу у відкритому інформаційно-освітньому середовищі навчання учнів [Електронний ресурс] / О.М. Соколюк // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2017. – № 1 (57). – С. 25–37. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1569/1143> (дата звернення: 28.02.17).

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Соколюк Олександра Миколаївна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу технологій відкритого навчального середовища Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України.